

Motion till riksdagen 2021/22:290

av **Markus Wiechel m.fl. (SD)**

Ökade befogenheter för och upprustning av Tullverket

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa databaser för tullpersonal och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa insynsskydd och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över eventuella teknikproblem och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillgodose behovet av profileringslistor och riskindikatorer och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Tullverket befogenheter att beslagta gods för att sedan lämna en eventuell förundersökning till polisen och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förenkla möjligheten för tulltjänstemän att beväpna sig och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka möjligheten för Tullverket att använda sig av avlyssning och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över tidsfördelningen inom Tullverket och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att möjliggöra vapenträning för fler tulltjänstemän och tillkännager detta för regeringen.

Databaser för personal, insynsskydd, teknikproblem och profileringslistor

Sveriges gränskontroller har under en längre tid varit kraftigt eftersatta och de svenska gränskontrollerna sågades fullständigt av EU efter en Schengenrapport som publicerades i september 2018. Rapporten pekade ut kontrollerna som dåligt bemannade, arbets-

jordbruksmaskiner) visar att majoriteten av stölderna är utländska beställningsjobb (främst från de forna öststaterna och Baltikum).

År 2015 gjorde Polismyndigheten en kartläggning av ett femtontal utländska ligor (som livnär runt 1 500 personer med stöldgods). I en SVT-intervju med en kriminalkommissarie vid Nationella operativa avdelningen (Noa) som gjordes efter denna kartläggning framkom att de stulna sakerna skickas ut från landet via bussgods eller fraktföretag. I vissa fall kördes själva stöldgodset ut. Problemet för Tullverket är att de i väntan på polis inte får beslagta gods trots att de kan ha hittat misstänkt stöldgods. Detta trots att det är känt att utländska stöldligor står för minst 50 procent av bostadsinbrotten och 90 procent av stölderna av jordbruksmaskiner, bilar och båtmotorer. Risken att stöldgodset förs ut ur landet är därmed oerhört stor.

Tullverket har varit tydligt med sina önskemål för att på ett bättre sätt kunna utföra sitt arbete. I en tid när det rapporteras om fler skottlossningar, granatexplosioner och ett ökat drogmissbruk borde riksdagen ge sitt fulla stöd till tullarbetarna. Regeringen bör ge Tullverket befogenheter att beslagta gods för att sedan lämna en eventuell förundersökning till polisen.

Ökad möjlighet till avlyssning

Gränsövergångarna i Sverige behöver som bekant övervakas på ett mer effektivt sätt för att stoppa utflödet av stöldgods men även för att följa misstänkt införsel av varor och människor. Att regeringen Löfven gav Kustbevakningen, tullen och polisen i uppdrag att samordna kontroller mer är naturligtvis positivt, så även att Tullverket fått ökade möjligheter till kameraövervakning, men inte tillräckligt för att möta de problem vi står inför. Att utöka samarbetet mellan berörda myndigheter är naturligt, givet de rapporter vi sett, men det kräver också minskad byråkrati och kortade tider för tulltjänstemän att agera. Av den anledningen bör regeringen säkerställa att Tullverket får en ökad möjlighet att använda sig av avlyssning.

Översyn av tidsfördelningen inom Tullverket

Det är fullt förståeligt att merparten av arbetet från Tullverket läggs på införsel snarare än utförsel av varor då införseln syftar till att skydda våra medborgare. Dock är det en aning märkligt att hela 98 procent idag ägnas åt införsel av varor med tanke på den problematik som existerar även när det gäller utförsel av varor. Detta får konsekvenser för vårt samhälle. Företagarna har under 2019 gjort undersökningar som visat att vart tredje företag blivit utsatt för någon form av brott de senaste fem åren där inbrott och stölder hör till de vanligaste brotten och mycket av det som stjäls förs ut ur landet. Det går exempelvis fyra färjor dagligen mellan Göteborg och Fredrikshamn i Danmark men Tullverket har idag endast resurser att kontrollera tre till fyra av dessa per år. Det är så gott som omöjligt att få tillbaka stulna varor som fraktas ut ur landet, varför det är oerhört viktigt att de stoppas vid gränsen innan de lyckats föras ut. Av den anledningen bör regeringen se över tidsfördelningen inom Tullverket för att enklare kunna förhindra utförsel av stöldgods utan att försämra arbetet rörande införseln.

Beväpning av tulltjänstemän

Den 7 april 2017 klockan 14.53 fick polisen sitt första larmsamtal om en lastbil som kört över personer på Drottninggatan i centrala Stockholm. Plötsligt skakades Sverige av ett terrordåd och polisen bad om hjälp efter terrordådet. Tyvärr fick inte tullpersonalen på Arlanda beväpna sig trots att den misstänkte terroristen eftersöktes på en av flygplatsens terminaler. Trots att flera av tullens anställda hade vapenträning fick de inte beväpna sig och facket införde då ett skyddsstopp, vilket tvingade hem tullpersonalen. En liknande historia skedde vid Öresundsbron samma dag, då personalansvariga ansåg att det fanns två alternativ – släppa gränsen eller beväpna sig. När alternativet att beväpna sig inte fanns var det därför lätt att istället släppa gränsen.

Att skydda personalen från uppenbar fara är en självklarhet, men enligt förordningen (2016:1332) med instruktion för Tullverket har Tullverket rätt att beväpna sin personal (med hänvisning till 24 kap. brottsbalken, som reglerar nödvärn – till exempel ett påbörjat eller överhängande brottsligt angrepp på person eller egendom). I nämnda fall gjordes bedömningen att beväpning inte ingick då de interna styrdokumenterna bara ger dem rätt att beväpna personalen för vissa specifika arbetsuppgifter.

Tullverket är en brottsbekämpande myndighet, men eftersom de står under Finansdepartementet hamnar fokus på skattefrågor. Detta pekar på en ineffektiv hantering av våra samhällsgemensamma intressen som skulle kunna förbättras om Tullverket fick den möjligheten. Regeringen bör därför vidta åtgärder för att förenkla möjligheten för tulltjänstemän med vapenträning att beväpna sig för att förhindra brott. Regeringen bör även se över möjligheten att ge fler tulltjänstemän vapenträning.

Markus Wiechel (SD)

Alexander Christiansson (SD)

Lars Andersson (SD)

Thomas Morell (SD)

Mikael Strandman (SD)